

Szent István Egyetem
Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

**Muzeális értékű gyűjtemények kezelésére, feltárására, használatára,
közzétételére, védelmére vonatkozó szabályzat**

Gödöllő, 2013. december 6.

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	4
2.	A muzeális gyűjteményekre vonatkozó szabályozások	4
2.1	Országos szabályozás (jogszabályok és törvények)	4
2.1.1	Törvények	4
2.1.2	Minisztériumi rendeletek	4
2.2	Egyetemi szabályozás	4
2.3	Könyvtári szabályozás	4
2.4	Muzeális dokumentumok köre a Könyvtárban	5
3.	Muzeális gyűjteményrészek a Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltárban	5
3.1	Könyvek, folyóiratok	5
3.2	Egyéb dokumentumok	6
4.	A muzeális értékű gyűjtemények kezelése a könyvtáron belül	6
4.1	Nyilvántartás	6
4.2	Jelzetek	6
4.3	Elhelyezés, tárolás	7
4.4	Állományellenőrzés	8
4.5	Hozzáférés	9
4.5.1	Kölcsönzés, másolás, kutatás	9
4.5.2	Kulcshasználat	10
4.5.3	Állományvédelem, restaurálás	11
4.5.4	Publikálás, közzététel	11
5.	A muzeális értékű dokumentumok bejelentése, országos nyilvántartása	11
6.	A muzeális értékű dokumentumok címleírásának szabályai	12
7.	Mellékletek	14
7.1	A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár muzeális dokumentumainak használatát megelőző kutatási kérelem	15
7.2	A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár muzeális dokumentumainak másolását kérelmező és megrendelő űrlap	16
7.3	A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltárban a muzeális dokumentumok helyben használatára szolgáló füzet fejlécében szereplő adatok	17
7.4	A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár muzeális dokumentumainak tárolására szolgáló szekrények nyitásáról vezetett nyilvántartásban feltüntetendő adatok	18
7.5	A muzeális dokumentumok bibliográfiai leírását szabályozó dokumentumok	19

7.6	A muzeális dokumentumok feldolgozása és jelzetei a Könyvtár által használt HunTéka integrált könyvtári rendszerben	20
7.6.1	Jelzetek a HunTéka példány űrlapján – könyvek esetében	20
7.6.2	Jelzetek a HunTéka példány űrlapján – folyóiratok esetében	21

1. Bevezetés

Jelen szabályzat, a *Muzeális értékű gyűjtemények kezelésére, feltárására, használatára, közzétételére, védelmére vonatkozó szabályzat*, a Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár (a továbbiakban Könyvtár) muzeális dokumentumaira vonatkozik. A szabályzat rögzíti a Könyvtár muzeális dokumentumainak körét, valamint azok kezelését, feltárását, használatát, közzétételét és védelmét.

2. A muzeális gyűjteményekre vonatkozó szabályozások

2.1. Országos szabályozás (jogszabályok és törvények)

A muzeális gyűjteményeket, azok kezelését törvények és jogszabályok határozzák meg. Az ide vonatkozó, jelenleg hatályban lévő törvények, rendeletek az alábbi felsorolásban időrendben szerepelnek.

2.1.1. Törvények

- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
- 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről

2.1.2. Minisztériumi rendeletek

- 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról.
- 57/2013. (VIII. 7.) EMMI rendelet a kulturális örökség védetté nyilvánításának részletes szabályairól

2.2. Egyetemi szabályozás

A Szent István Egyetem szabályzatai között jelen szabályzat kiadásának időpontjában elérhető, a muzeális dokumentumokra és gyűjteményekre vonatkozó szabályzatok.

- A Szent István Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata 124. §
- A Szent István Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata 5/B. melléklete: A hallgatói jogok gyakorlásának és köteleességek teljesítésének rendje (Gödöllő, 2006. augusztus)

2.3. Könyvtári szabályozás

A Könyvtárban a muzeális dokumentumok kezelését jelen szabályzat rögzíti. Jelen szabályzat érvényteleníti a Könyvtár korábbi, a *Régi ritka könyvek kezelésének rendje (2007)* című szabályzatát. Jelen szabályzaton kívül az alábbi hatályos szabályzatok érintik a muzeális gyűjteményrész, a muzeális dokumentumok körét.

- A SZIE KDKL Könyvtárhasználati Szabályzata

- A SZIE KDKL Könyvtárközi Kölcsönzés Szabályai
- A SZIE KDKL Állományellenőrzési, Leltározási Szabályzata
- SZIE KDKL Raktárkezelési szabályzat

2.4. Muzeális dokumentumok köre a Könyvtárban

A 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról alapján:

„(2) Muzeális dokumentum az alábbi könyvtári dokumentum:

- a) középkori kódex vagy nyelvemlék,
- b) középkori, koraújkorai kézirat,
- c) 1701 előtt megjelent könyvtári dokumentum,
- d) 1851 előtt Magyarországon megjelent könyvtári dokumentum,
- e) 1851 előtt külföldön megjelent hungarikum, továbbá
- f) amely jogszabály vagy a könyvtár gyűjtőköri szabályzata szerint végleges megőrzési (archiválási) kötelezettséggel található a könyvtár gyűjteményében.

(3) Muzeális dokumentum lehet az a könyvtári dokumentum is, amely

- a) tartalmi vagy alaki szempontból jelentős történeti értékű,
- b) olyan kézirat, illetve kéziratok hagyaték, személyi irattár, gyűjtemény vagy egyéb dokumentum, amelynek írója (alkotója) a társadalmi, politikai, gazdasági, kulturális vagy tudományos életben jelentős szerepet töltött be,
- c) előállítása körülményeire, technikájára (kiállítás, írásanyaga, írásformája, illusztrációi, könyvdíszai, kötése stb.), illetve tulajdonosára tekintettel tudományos értékű,
- d) megjelenése helyétől, időpontjától függetlenül különlegességnek vagy ritkaságnak számít.

(4) Muzeális dokumentum lehet az a könyvtárban őrzött hang-, kép-, film- és videó dokumentum, továbbá elektronikus dokumentum is, amely a (3) bekezdés a) – d) pontjaiban felsoroltak közül valamelyik feltételnek megfelel.”

A (3) és (4) pontban meghatározott dokumentumok körének magállapítása a Könyvtár hatásköre. Az ezekhez a pontokhoz tartozó dokumentumok: a Magyar Digitális Képkönyvtárba beadott képek eredeti dokumentumai, valamint az egyetem és a könyvtár történetével foglalkozó dokumentumokból, továbbá Kosáry Domokos műveiből és a róla szóló irodalomból 1-1 példány, illetve valamennyi olyan dokumentum, amelyet a Könyvtár vezetése annak ítélt, és ide sorol.

3. Muzeális gyűjteményrészek a Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltárban

3.1. Könyvek, folyóiratok

A jogelőd intézmény korábbi szabályozása alapján a Könyvtár Régi ritka könyveinek gyűjteménye, a régi- és ritkaságtár, azaz az RR állomány az 1848 előtti magyar és 1800 előtt megjelent külföldi műveknek a könyvtárban megjelent első példányait tartalmazza.

A muzeális dokumentumok gyűjteménye magában foglalja a jogelőd intézmények által már az RR gyűjteménybe sorolt dokumentumokat, valamint a jelenlegi törvényekkel, rendeletekkel és jogszabályokkal összhangban minden olyan dokumentumot, ami 1851 előtt jelent meg. Ennek következtében található benne folyóiratok is, valamint könyv jellegű dokumentumok a Walleshausen Gyula Segédkönyvtárból és a raktárakból, illetve a visszakapott intézeti/tanszéki állományokból is.

Amennyiben egy adott könyv vagy folyóirat fizikailag több kötetet képez, az esetlegesen a muzeális évek tartományából kieső kötetek is kiemelten kezelendők, az egyes kötetek nem választhatók szét egymástól. Például könyvek esetében, ha az első kötet 1848-ban, a második 1850-ben, a további kötetek pedig 1851 után jelentek meg, akkor az összes kötetet kiemelten, fizikailag egy helyen kell tárolni.

3.2. Egyéb dokumentumok

A könyvek és folyóiratok mellett egyéb muzeális értékűként nyilvántartott dokumentumok is találhatóak a Könyvtárban. Ezek lehetnek térképek, leltárkönyvek, képi, tárgyi, valamint hangzó dokumentumok.

4. A muzeális értékű gyűjtemények kezelése a könyvtáron belül

4.1. Nyilvántartás

A Könyvtár muzeális dokumentumainak nyilvántartása a könyvtár által használt könyvtári integrált rendszerben történik. Az egyes kötetek a dokumentumtípusnak megfelelő, a rendszer által felkínált űrlapon kerülnek leírásra. A dokumentumok feldolgozása részletesebb a hagyományos, modern dokumentumok feldolgozásánál: a leírás minden esetben kiegészül a dokumentumok egyéni jellemzőivel is, valamint az egyedi restaurálás ténye és ideje is feltüntetésre kerül. A muzeális gyűjteménybe tartozó dokumentumoknál feltüntetett gyűjtemény könyvek esetében RR, míg folyóiratok esetében RR Folyóirattár.

A muzeális dokumentumok leírásakor feltüntetjük az egyedi jellemzőket, például a korábbi őrzőhelyek pecsétjeit, a margináliákat és possessorbejegyzéseket is, valamint a kötés jellegét, az egyedi restaurálás tényét és idejét.

A használt integrált könyvtári rendszerben a muzeális dokumentumok feldolgozásának részletesebb ismertetését jelen szabályzat 7.6. melléklete tartalmazza.

4.2. Jelzetek

A Könyvtár ún. Régi ritka könyveinek gyűjteménye több forrásból, gyűjteményrészről származik, így a gyűjtemény darabjainak jelzetei is különbözőek. A korábban kialakított rendszer szerint minden muzeális dokumentum RR+szám kombinációjú jelzetet kapott. Ezt a rendszert megtartjuk, azonban az újonnan bekerülő, a különböző raktárakból, az intézetről/tanszékről származó dokumentumok megőrzik eredeti, könyvtári jelzetüket, RR számot, valamint vonalkódot nem kapnak.

A dokumentumok példányazonosítója – vonalkód hiányában – a dokumentumok régi betű+szám kombinációjából származó azonosító lesz. Ennek hiányában az ún. hatjegyű azonosítót kapják meg, a tanszékről származó dokumentumok a tanszéki leltári számot, folyóiratok pedig a folyóirat jelzetét viszik tovább.

Az újonnan beszerzett, korábban a könyvtárban jelzettel nem rendelkező könyv típusú dokumentumok jegyzékre kerülnek, ez alapján leltári számot kapnak, majd RR 1.000-tól kezdődő numerus kurrens számozást. A jelzetként szolgáló RR 1.000-tól kezdődő számot a címlap hátulján, a leltárbélyegző fölött tüntetjük fel. A tulajdonbélyegzők elhelyezése megegyezik az újabb kiadású dokumentumokban alkalmazott szabályokkal. A dokumentumok sem vonalkódot, sem állományvédelmi mágnescsíkot nem kapnak.

Az újonnan beszerzett, korábban a könyvtárban jelzettel nem rendelkező folyóirat típusú dokumentumok feldolgozása megegyezik az újabb kiadású dokumentumok feldolgozásával. A dokumentumok állományvédelmi mágnescsíkot nem kapnak.

4.3. Elhelyezés, tárolás

A muzeális dokumentumokat fényvédett helyen, pormentesen, a gerincüket kímélve, egymás mellé állítva, zárható szekrényekben helyezzük el. Amennyiben a dokumentumok mérete indokolja, akkor fektetett helyzetben kerülnek a szekrények polcaira, szintén a vonatkozó szabályok szerint.

A könyveket zárható, üveges szekrényben a Katalógusteremben kiemelten, valamint a Könyvtár által erre a célra elkülönített helyen tároljuk.

A folyóiratok tárolási helye a korábbi egyetemtörténeti gyűjtemény, az RR Folyóirattár.

A tárolás rendje

A muzeális értékű dokumentumok elhelyezésének rendje könyvek esetében:

- RR szám szerinti növekvő sorrendben
- SK szám szerinti növekvő sorrendben
- Intézeti/tanszéki szám, majd azon belül leltári szám szerinti növekvő sorrendben
- A+szám szerinti növekvő sorrendben
- B+szám szerinti növekvő sorrendben
- C+szám szerinti növekvő sorrendben
- D+szám szerinti növekvő sorrendben
- hatjegyű azonosító szerinti növekvő sorrendben

A muzeális értékű dokumentumok elhelyezésének rendje folyóiratok esetében:

- FO szám szerinti, majd évek és kötet-, valamint füzetszámok szerinti növekvő sorrendben
- FK szám szerinti, majd évek és kötet-, valamint füzetszámok szerinti növekvő sorrendben
- FF szám szerinti, majd évek és kötet-, valamint füzetszámok szerinti növekvő sorrendben

Az egyes folyóiratokhoz tartozó regisztereket az adott jelzet végén, az utolsó folyóiratszám után helyezzük el.

A tárolás rendjéről pontos nyilvántartás elkészítése a gyűjtemény kezelőjének feladata. A pontos listát a *Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár muzeális dokumentumait feltáró kataszter* című dokumentum tartalmazza. A kataszter alapján készített

jegyzéket, a *Muzeális dokumentumokat feltáró jegyzék* című dokumentumot a Könyvtár a honlapján publikálja, valamint a kutatóhelyen nyomtatott formában is elérhetővé teszi.

A muzeális értékűként nyilvántartott könyvek a kataszterben egyedi azonosítószámot is kapnak. A könyvek egyedi azonosítószámát az alábbi módon képezzük:

- kataszteri szám 1. elemcsoportja: a jelzetből a betű karakterei (eredeti RR, SK, méret szerinti A, B, C, D, intézeti/tanszéki jelölésből származó T) (2 karakter)
- kataszteri szám 2. elemcsoportja: a jelzetből származó szám karakterei, a sorszám elé tett 0-val kiegészítve 8 karakterre (a jelzetekben szereplő egyéb, nem numerikus jelöléseket elhagyjuk, a számokat folyamatosan egymás mellé írjuk; ez a mező tartalmazza az intézetet/tanszéket azonosító sorszámot és a könyv sorszámát is, folyamatosan egymás után szerepeltetve) (8 karakter)
- kataszteri szám 3. elemcsoportja: a megjelenés éve (amennyiben a megjelenés éve ismeretlen, az ismert elemig pótoljuk, majd 0-val helyettesítjük a hiányzó karaktereket) (4 karakter)
- kataszteri szám 4. elemcsoportja: sorszám (3 karakter)

Példa a kataszteri számra könyvek esetében: SK 00804032 1849 003 (a Walleshausen Gyula Segédkönyvtárból származó, 804.032-es eredeti jelzettel rendelkező 1849-ben megjelent könyv); 0B 00032431 1756 010 (eredetileg B00032431 vonalkóddal rendelkező kötet, ami 1756-ban jelent meg)

A muzeális értékűként számon tartott folyóiratok a regiszterben egyedi azonosítószám alapján is tároltak. A folyóiratok egyéni azonosítószámát az alábbi módon képezzük:

- kataszteri szám 1. elemcsoportja: a jelzetből a méret szerinti betűjel (2 karakter)
- kataszteri szám 2. elemcsoportja: a jelzetből a sorszám, a sorszám elé tett 0-val kiegészítve 5 karakterre (5 karakter)
- kataszteri szám 3. elemcsoportja: megjelenés éve (amennyiben a megjelenés éve ismeretlen, az ismert elemig pótoljuk, majd 0-ákkal helyettesítjük a hiányzó karaktereket) (4 karakter)
- kataszteri szám 4. elemcsoportja: a füzet, a kötet száma, a hónap neve alapján szoros sorrendbe tett dokumentum sorszáma, regiszter kötet(ek) esetében R betű + sorszám (3 karakter)

Példa a kataszteri számra folyóiratok esetében: FO 01094 1834 001 (az FO 1.094 jelzetű folyóirat 1834-ben megjelent dokumentuma, ami az adott folyóiratból a Könyvtár állományában a legelső, azaz a legrégebbi)

4.4. Állományellenőrzés

A 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet alapján a muzeális dokumentumok állományellenőrzése a könyvtárban található muzeális dokumentumok mennyiségétől függ.

- „5. § (1) A muzeális dokumentumokat, illetőleg muzeális gyűjteményeket – az Országos Széchényi Könyvtárban őrzött kötelezpéldányok kivételével –
- a) az 1000-nél kevesebb muzeális könyvtári dokumentummal rendelkező könyvtárak 2 évenként,

- b) az 1001-10 000 muzeális könyvtári dokumentummal rendelkező könyvtárak 3 évenként,
- c) a 10 001-30 000 muzeális könyvtári dokumentummal rendelkező könyvtárak 5 évenként,
- d) a 30 001-50 000 muzeális könyvtári dokumentummal rendelkező könyvtárak 8 évenként,
- e) az 50 000-nél több muzeális könyvtári dokumentummal rendelkező könyvtárak 10 évenként kötelesek leltározni.

(2) A leltározásnak a könyvtár teljes muzeális állományára ki kell terjednie.”

A rendelet értelmében a Könyvtár a jelenlegi muzeális dokumentumszám alapján 3 évenként köteles állományellenőrzést végezni.

Az állományellenőrzést a gyűjtemény kezelőjének irányítása mellett legalább két személynek kell végeznie, a leltározásra vonatkozó további szabályok betartásával.

A muzeális értékű dokumentumok állományvédelme érdekében nem a dokumentumban helyezük el a dátumbélyegzőt, hanem az erre rendszeresített nyilvántartási nyomtatványokra kerül. Ezek után a nyomtatványokról készült fénymásolat a könyvtári pánccszekrénybe, valamint digitális másolata digitális archiválásra kerül. A leltárból törölni csak a megsemmisült vagy másik közgyűjteménybe került dokumentumot lehet a könyvtár fenntartójának engedélyével.

4.5. Hozzáférés

4.5.1. Kölcsönzés, másolás, kutatás

A Könyvtár muzeális dokumentumai nem kölcsönözhetők. Helyben használatra a Könyvtár beiratkozott olvasóinak kutatói nyilatkozat és raktári kérőlap kitöltése után van lehetőségük. A kért művek tanulmányozására a Walleshausen Gyula Segédkönyvtárban van mód.

A kutatás során jegyzetelésre csak ceruza valamint elektronikus eszköz használható, toll és filctoll nem. A dokumentumokra írni, a dokumentumokon jegyzetelni, szöveget és képet átrajzolni, rájuk támaszkodni és bármit rájuk helyezni tilos! A dokumentumok védelmében egyéb elővigyázatossági intézkedésekre is sor kerülhet.

A visszavétel során az olvasó jelenlétében ellenőrizzük a dokumentum állapotát.

Ha a dokumentum fizikai állapota nem teszi lehetővé, akkor csak a digitális másolat megtekintésére van lehetőség.

Minden muzeális dokumentum esetén a kutatónak előzetesen kutatási kérelmet kell benyújtania, melynek tartalmaznia kell – a kért dokumentum adatain kívül – a kutatás céljára vonatkozóan az igazolást a munkahelytől / az oktatási intézménytől / egyesülettől. A kérelmet a Könyvtár igazgatója bírálja el. A használatba vétel eljárási ideje 2 munkanap. A kutatási kérelem jelen szabályzat 7.1. mellékletét képezi.

A muzeális gyűjteményrészbe tartozó dokumentumokról az igény szerinti másolatokat a Könyvtár készíti el, egyedi elbírálás alapján. Az egyedi elbíráláshoz másolási kérelem és megrendelés kitöltése szükséges, amit a gyűjtemény kezelője és a Könyvtár igazgatója, valamint a Dokumentumellátó és Tájékoztató Részleg vezetője bírál el. A másolási kérelemre

és megrendelésre használt formanyomtatvány jelen szabályzat 7.2. mellékletét képezi. A másolás díját a Könyvtárhasználati Szabályzat vonatkozó részei határozzák meg.

A kölcsönzési tilalom alóli kivétel a gyűjtemény kezelőjének és a Könyvtár igazgatójának egyedi engedélyével történhet. A kölcsönzés ebben az esetben is csak könyvtárak, múzeumok, levéltárak és egyéb közgyűjtemények számára lehetséges, amennyiben a dokumentumok őrzése, tárolása és állományvédelme megoldott.

A szekrényekből kiemelt dokumentumok helyére egy dátummal, a dokumentum kiemelőjének aláírásával és a kiemelés rövid indoklásával ellátott tiszta, fehér papírlap kerül.

A muzeális dokumentumok és a kéziratok fokozott védelem alá esnek. Használatukhoz a kutatói használatról vezetett napló megfelelő rovatait kell kitölteni, amelyek a következők:

- az olvasó neve, olvasójegyének száma;
- a dokumentum rövid címe, raktári száma, jelzete;
- a használatba adás időpontja (év, hónap, nap, óra: perc);
- az olvasó aláírása az átvétel igazolására;
- a könyvtáros aláírása a kiadás igazolására;
- a visszavétel időpontja (hónap, nap, óra: perc);
- az olvasó aláírása a visszavétel igazolására;
- a könyvtáros aláírása a visszavétel igazolására.

Amennyiben egy kutató több dokumentumot kíván egyszerre használni, akkor a füzetben annyi sort szükséges kitölteni, ahány dokumentum kiadásra került.

A muzeális dokumentumok helyben használatát szabályozó füzet fejléce jelen szabályzat 7.3. mellékletét képezi.

A kéréslapok, valamint a füzet a gyűjtemény felelősénél kerül elhelyezésre, aki minden év utolsó munkanapján köteles átadni a Könyvtár Titkársága számára iktatás és megőrzés céljából.

A kutatói engedély, a másolási kérelem, valamint a kölcsönzési engedély elbírálására a Könyvtár vezetője jogosult, így ezen kérdések megvitatása csak az ő jelenlétében történhet.

4.5.2. Kulcshasználat

A Könyvtárban a muzeális dokumentumok tárolására szolgáló szekrények kulcsai két sorozatban vannak meg: az Olvasószolgálaton, valamint az Igazgatói titkárságon.

A kulcsokat a Könyvtár igazgatója, valamint a gyűjtemény kezelője és az általuk meghatalmazott személyek használhatják.

A dokumentumok őrzésére szolgáló szekrények nyitásáról a gyűjtemény kezelőjét minden esetben értesíteni szükséges. A szekrények használatáról a Könyvtár nyilvántartást vezet. A nyilvántartásban az alábbi adatokat szükséges feltüntetni:

- a szekrény kinyitásának idejét;
- a kinyitott szekrény számát;
- a kinyitás okát, szükséges terjedelmű indoklást;
- a szekrényt kinyitó személy nevét és aláírását.

A nyilvántartást alkalmanként és/vagy kinyitott szekrényajtonként szükséges vezetni. A nyilvántartásban feltüntetendő adatok pontos listáját jelen szabályzat 7.4. melléklete tartalmazza.

A nyilvántartás szintén a gyűjtemény felelősénél kerül elhelyezésre, aki minden év utolsó munkanapján köteles átadni a Könyvtár Titkársága számára iktatás és megőrzés céljából.

4.5.3. Állományvédelem, restaurálás

A Könyvtár muzeális dokumentumainak restaurálása pályázati keretből és/vagy önerőből, a Könyvtár költségvetéséből történik. Az elsődleges cél a dokumentumok állagmegóvása és konzerválása, valamint szükség esetén egyedi restaurálása.

Az egyedi restaurálás tényét és idejét az elektronikus katalógusban, a dokumentum leírásában is feltüntetjük, a Példány űrlap Belső megjegyzés mezőjében.

4.5.4. Publikálás, közzététel

A Könyvtár muzeális dokumentumainak felhasználásával készült művekben, amennyiben a Könyvtár muzeális dokumentumaiból szöveges vagy képi részlet szerepel, azaz publikálás, közzététel esetén mindenkor szükséges a dokumentum adatainak és őrzőhelyének, esetlegesen jelzeteinek feltüntetése.

A muzeális dokumentumok digitális másolatának nyilvános közzététele a Könyvtár által üzemeltetett Szent István Archivum Régi Ritka Könyvek gyűjteményében történik.

A Könyvtár gyűjtőkörébe tartozik minden olyan dokumentum, amely a Könyvtár muzeális dokumentumállománya alapján készült.

5. A muzeális értékű dokumentumok bejelentése, országos nyilvántartása

A 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról rendelet 2. pontjának a) – e) pontjaiban szereplő muzeális dokumentumok adatait, valamint az ezekkel kapcsolatos változásokat be kell jelenteni az Országos Széchényi Könyvtárnak. Az Országos Széchényi Könyvtár a bejelentett dokumentumokról és lelőhelyükről nyilvántartást vezet.

A törvényi rendeleteknek megfelelően a Könyvtár muzeális dokumentumai bejelentésre kerülnek az Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartása (MKDNY) rendszerében.

Mivel a Könyvtár tagja a MOKKA-R (Magyar Országos Közös Katalógus, Régi Nyomtatványok) tagozatának, ezért könyveink adatai ennek közös katalógusában is megjelennek. A bejelentés automatikusan, ún. szüreteléssel történik, azaz a helyi integrált rendszerbe kerülő dokumentumok automatikusan bekerülnek az országos nyilvántartásba is. A szüretelés szűrője a megjelenés éve.

6. A muzeális értékű dokumentumok cíMLEÍRÁSÁNAK SZABÁLYAI

A muzeális dokumentumok elektronikus katalógusban történő feldolgozása az érvényes szabványok, ezek hiányában ajánlások és szabályzatok alapján történik.

A szabályzatokat és a bibliográfiai leíráshoz használatos segédanyagokat jelen szabályzat 7.5. melléklete tartalmazza.

Gödöllő, 2013. december 6.

(Koósné Török Erzsébet)
főkönyvtáros, a SZIE EK főigazgatója, egyben a KDKL igazgatója

Látta:

(Dr. Gálfi Péter)
egyetemi tanár, a SZIE tudományos rektorhelyettese

A módosításokkal egységes szerkezetben (eredeti szabályzat: 2007. december).
Készült 2 eredeti példányban.

7. Mellékletek

7.1.

A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár (SZIE KDKL) muzeális dokumentumainak használatát megelőző kutatási kérelem

Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár
2100 Gödöllő, Páter Károly u. 1.

Az olvasójegy száma:

.....

Kérelem kutatói engedély kiadásához

A kutató neve: .....

Születési hely, idő: .....

Anyja neve: .....

Lakcíme: .....

Elérhetősége (telefonszáma, e-mail címe): .....

Személyi azonosságát igazoló okmány száma: .....

A kutatás jellege (tudományos, igazgatási, magán): .....

A kutatás tárgya és évhatárai: .....

.....

.....

A kutatás célja (forrásközlés, tanulmánykészítés, egyéb – éspedig): .....

.....

A kutatás során használt dokumentumokért anyagi felelősségvállalással tartozom, az okozott kárt megtérítem.

.....
A kutató aláírása

Engedélyezem:.....

Gödöllő, 20.....

7.2.

A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár (SZIE KDKL) muzeális dokumentumainak másolását kérelmező és megrendelő űrlap

Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár
2100 Gödöllő, Páter Károly u. 1.

Az olvasójegy száma:

.....

Másolási kérelem és másolatrendelő űrlap

A másolatkérő neve: .....

A másolatkérés célja: .....

A másolatban kért dokumentum adatai (szerző, cím, megjelenés helye, ideje, jelzet) és a másolatban kért oldal(ak):

1. ....

.....

2. ....

.....

3. ....

.....

A kért másolat formátuma és felbontása: .....

.....
A kutató aláírása

A másolást engedélyezem: .....

A másolat várható elkészülési ideje: .....

7.3.

A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltárban (SZIE KDKL) a muzeális dokumentumok helyben használatára szolgáló füzet fejlécében szereplő adatok:

- Sorszám
- Olvasó neve
- Olvasójegy száma
- A dokumentum rövid címe
- A dokumentum jelzete, raktári száma
- A használatba adás időpontja (év, hónap, nap, óra: perc)
- Az olvasó aláírása az átvétel igazolására
- A könyvtáros aláírása a kiadás igazolására
- A visszavétel időpontja (hónap, nap, óra: perc)
- Az olvasó aláírása a visszavétel igazolására
- A könyvtáros aláírása a visszavétel igazolására

7.4.

A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár (SZIE KDKL) muzeális dokumentumainak tárolására szolgáló szekrények nyitásáról vezetett nyilvántartásban feltüntetendő adatok:

- A szekrény kinyitásának ideje (év, hónap, nap)
- A kinyitott szekrény száma(i) (a kulcon szereplő szám, a szekrény megnevezése)
- A kinyitás oka
- A szekrényt kinyitó személy neve és aláírása

7.5.

A muzeális dokumentumok bibliográfiai leírását szabályozó dokumentumok

Könyvtári és Szakirodalmi Tájékoztatási Szabványosítási Bizottság (közread.): Könyvtári és szakirodalmi tájékoztatási szabályzat. Bibliográfiai leírás. Régi nyomtatványok. KSZ/6. Elektronikus kiadás. A jóváhagyás időpontja: 2009. Bp., OSZK, [2009.] http://ki.oszk.hu/sites/ki.oszk.hu/files/dokumentumok/ksz6_0.pdf Utolsó letöltés ideje: 2011. aug. 15.

Bánáti Istvánné: Példagyűjtemény a régi könyvek leírásához, különös tekintettel a latin nyelvű művekre, tézisekre. Bp., 2003. http://www.oszk.hu/sites/default/files/regi_konyvek_leir.pdf Utolsó letöltés ideje: 2011. aug. 15.

7.6.

A muzeális dokumentumok feldolgozása és jelzetei a Könyvtár által használt HunTéka integrált könyvtári rendszerben

A muzeális dokumentumok feldolgozása könyvek esetében a felkínált Régi könyves űrlapon történik. A dokumentumok egyedi restaurálásának tényét és idejét az integrált rendszerben tüntetjük fel a dokumentum leírásában a Példány űrlap Belső megjegyzés mezőjében.

7.6.1. Jelzetek a HunTéka példány űrlapján – könyvek esetében

A muzeális dokumentumok elektronikus katalógusban történő feldolgozása során a jelzeteket a példányúrlapon az 1. táblázatban jelzett módon és mezőkben tüntetjük fel, könyvek esetében.

Ha a feldolgozott muzeális dokumentumnak van RR száma, akkor az kerül a Példányazonosító, Polcjelzet és Raktári jelzet mezőkbe is, a Leltári szám mezőbe pedig az egyéb azonosítószámok, könyvben található bejegyzések.

Megjegyzés: Az *elsődlegesen*, *másodlagosan* és *harmadlagosan* kifejezések a mezőbe írandó értékek sorrendiségét mutatják valamely azonosító hiánya esetén. Azonban az adatok meglévsége esetén a leltári szám mezőben minden korábbi azonosítószám felsorolandó, ami a KDKL jogelőd intézményeiből származik – a dokumentumok beazonosítását segítő.

Mezőnév	Elsődlegesen a mezőbe írandó	Másodlagosan a mezőbe írandó	Harmadlagosan a mezőbe írandó
Példányazonosító	Vonalkód (nullákkal) pl. B00063545	Régi betű + szám pl. B 14.568	Hatjegyű azonosító pl. 179.567:2
Polcjelzet	Vonalkód (nullák nélkül) pl. B63545	Régi betű + szám pl. B 14.568	Hatjegyű azonosító pl. 179.567
Raktári jelzet	Vonalkód (nullák nélkül) pl. B63545	Régi betű + szám pl. B 14.568	Hatjegyű azonosító pl. 179.567
Leltári szám	Számla száma – dokumentum száma / vétel éve pl. 45 – 3/1975	Régi, nem a számla számából és a vétel évéből alkotott leltári szám pl. 23054	Régi betű + szám, vagy a hatjegyű azonosító
Lelőhely	KDKL		
Gyűjtemény	RR		

1. táblázat: A HunTéka példány űrlapján az egyes mezőkbe írandó értékek az RR gyűjteménybe tartozó könyvek esetében

7.6.2. Jelzetek a HunTéka példány űrlapján – folyóiratok esetében

Folyóiratok esetében a bibliográfiai adatokat tartalmazó űrlap után a Pédány feliratra kattintva több űrlapot is kitölthetünk. A Pédányok űrlap a dokumentum raktári jelzetét tartalmazza, míg az Állományadatok űrlap a megőrzésre vonatkozóan tartalmaz adatokat.

A muzeális dokumentumok elektronikus katalógusban történő feldolgozása során a jelzeteket a Pédányok űrlapon az alábbi módon és mezőkben tüntetjük fel, folyóiratok esetében:

Mezőnév	A mezőbe írandó
Pédányazonosító	A folyóirat rövidített neve / raktári jelzete Pl.: Fillértár / FK 10.754
Polcjelzet	A folyóirat raktári jelzete Pl.: FK 10.754
Raktári jelzet	A folyóirat raktári jelzete Pl.: FK 10.754
Leltári szám	A folyóirat raktári jelzete Pl.: FK 10.754
Lelőhely	KDKL
Gyűjtemény	RR Folyóíratár
Besorolás	Nem kölcsönözhető

2. táblázat: A HunTéka Pédányok űrlapján az egyes mezőkbe írandó értékek az RR gyűjteménybe tartozó folyóiratok esetében

A muzeális dokumentumok elektronikus katalógusban történő feldolgozása során a jelzeteket az Állományadatok űrlapon az alábbi módon és mezőkben tüntetjük fel, folyóiratok esetében:

Mezőnév	A mezőbe írandó
Szöveges leírás	A raktárakban őrzött évfolyamok és kötetek felsorolása. Teljes évfolyamoknál csak az évfolyamszám és az év szerepel, az első meglévő évfolyamtól az utolsó meglévő évfolyamig. Hiányos évfolyamoknál ezek az adatok kiegészülnek a raktárakban őrzött fizikai kötetek/füzetek felsorolásával is. Pl.: 1817 - 1830. 1832 - 1849. Az 1831-es évfolyamból meglévő füzetek kötetei: 3-4, 5, 7-8.
Megőrzés	Tartós megőrzés

3. táblázat: A HunTéka Állományadatok űrlapján az egyes mezőkbe írandó értékek az RR gyűjteménybe tartozó folyóiratok esetében